

vergadering **C82**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 7 december 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de mogelijke ondersteuning van de initiatieven van verschillende lokale overheden om hun begraafplaatsen opnieuw aan te leggen – 439 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de grafrust – 696 (2021-2022)	6
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de projectoproep 'gedeeld en betrokken ouderschap' – 535 (2021-2022)	9
VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de ondersteuning van thuiswerkende personeelsleden van de Vlaamse overheid tijdens de vierde coronagolf – 744 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over hybride werken bij de Vlaamse overheidsdiensten – 879 (2021-2022)	13
VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de invoering van het 'Trajectcontrole as a service'-systeem door lokale besturen – 600 (2021-2022)	17
VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de voorafgaande openbaarheid van ontwerpbesluiten van bestuursorganen – 747 (2021-2022)	23
VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de organisatie van studieruimten door lokale besturen tijdens de coronapandemie – 845 (2021-2022)	26

**VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de mogelijke ondersteuning van de initiatieven van verschillende lokale overheden om hun begraafplaatsen opnieuw aan te leggen
– 439 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag werd al een tijdje geleden ingediend, want ze begon met: "over enkele dagen is het Allerheiligen". Dat is natuurlijk al lang gepasseerd. Maar ook na Allerheiligen blijft de manier waarop onze lokale besturen hun begraafplaatsen inrichten natuurlijk wel relevant. Wat die inrichting betreft, merken we allemaal dat er de laatste jaren een grote evolutie is opgetreden.

Heel wat steden en gemeenten hebben initiatieven genomen of zijn die aan het uitwerken om het uitzicht en het karakter van hun begraafplaatsen op een totaal nieuwe leest te schoeien. Meer en meer slaan gemeenten de weg in naar de creatie van meer aantrekkelijke, groenere, begraafplaatsen, die rust en eenvoud uitstralen en die ook de gelegenheid bieden voor nabestaanden om elkaar op een ingetogen en respectvolle manier te ontmoeten. Ik denk, minister, dat we dat allemaal een goede evolutie vinden, die ook heel helend kan werken voor nabestaanden.

Zo worden begraafplaatsen uitgerust met rustpunten als zitbanken of zitmuurtjes, worden er mogelijkheden gecreëerd voor begraven in de natuur, worden vlinder- en bloementuinen aangelegd, worden er overdekte begroetingsruimtes ingericht en zo verder. En intussen zijn er al verschillende schitterende voorbeelden van heraanlegde of nieuw aangelegde begraafplaatsen te vinden. We denken onder meer aan de begraafplaatsen in Poperinge, Vleteren, Oostrozebeke, Puurs. Ook in mijn eigen gemeente hebben we een natuurbegraafplaats. Het blijft natuurlijk niet bij enkel deze voorbeelden. Maar tegelijkertijd zijn er ook gemeenten die nog volop zoekend zijn naar manieren om hun begraafplaatsen op een creatieve en respectvolle manier te heraanleggen. In die zin, minister, zou het zeker nuttig zijn om lokale besturen te informeren over de mogelijkheden die er dienaangaande zijn en zo mogelijk ook een systeem op te zetten waarbij goede voorbeelden kunnen worden gedeeld.

Ik heb daarover de volgende vragen, minister.

Worden de initiatieven die lokale besturen nemen inzake de heraanleg van begraafplaatsen door uw diensten opgevolgd? Worden daarbij ook de obstakels onderzocht waarmee lokale besturen bij een dergelijke heraanleg geconfronteerd worden, onder andere op het vlak van de regelgeving inzake omgeving, ten einde die zo nodig bij de bevoegde minister ter sprake te kunnen brengen?

Bent u bereid om via uw diensten een systeem uit te bouwen waarbij de initiatieven die nu al genomen worden door bepaalde steden en gemeenten als goede voorbeelden naar de andere steden en gemeenten worden verspreid?

Ziet u mogelijkheden om de lokale besturen bij de heraanleg van begraafplaatsen ertoe te stimuleren om specifiek aandacht te besteden aan de aanleg van sterretjesweides, waar ouders de assen van levenloos geboren kindjes kunnen uitstrooien of een sterretje kunnen plaatsen of aan het plaatsen van bijvoorbeeld een vlinderboom?

Steeds meer mensen wensen dat hun assen worden uitgestrooid in de natuur of begraven in een afbreekbare urne, eventueel met een ent van een boom hierin.

Lokale besturen blijken wel interesse te hebben, maar toch is het aantal natuurbegraafplaatsen nog beperkt. Hoe zult u hier bijkomend op inzetten?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Schryvers, bedankt voor uw vraag. Het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging voorziet in een ruime autonomie voor de lokale besturen, zo ook voor de aanleg of heraanleg van begraafplaatsen. Ikzelf – u weet dat – heb er vertrouwen in dat de lokale besturen dat op de best mogelijke en voor hen best haalbare manier realiseren. Dat hoeft van mij niet van bovenaf worden aangestuurd.

Wat uw vraag naar klachten betreft: ik heb geen klachten ontvangen over eventuele obstakels waarmee zij geconfronteerd worden bij de aanleg of heraanleg van begraafplaatsen. Uiteraard is het mogelijk dat collega Demir, die ter zake ook bevoegd is, wel klachten ontvangen heeft. Misschien kunt u haar ook die vraag stellen. Ik heb, als minister van Binnenlands Bestuur, ter zake alleszins geen klachten ontvangen.

Lokale besturen hebben vaak de reflex, de goede reflex, om over het muurtje heen te kijken naar andere lokale besturen, als zij met obstakels geconfronteerd worden. Het Netwerk Begraafplaatsen Vlaanderen neemt hier ook een rol in op. Indien een lokaal bestuur met vragen zit rond de heraanleg van een begraafplaats, kan men voor advies ook terecht bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

U vraagt mij of ik bereid ben om via mijn diensten een systeem uit te bouwen waarbij initiatieven die nu reeds genomen worden als goede voorbeelden worden verspreid. Wel, het Netwerk Begraafplaatsen Vlaanderen zorgt nu al voor een verspreiding van goede praktijken tussen steden en gemeenten. Op de website van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) staan ook een aantal interessante voorbeelden van natuurbegraafplaatsen in bosgebied. Mocht daar alsnog behoefte toe bestaan, dan ben ik uiteraard bereid om, in samenwerking met het Netwerk Begraafplaatsen Vlaanderen en eventueel ook met de VVSG, goede praktijken over de aanleg of heraanleg van begraafplaatsen te delen via de nieuwsbrief of de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Ook wat betreft de aanleg van sterretjesweiden verwijs ik naar de autonome beslissingsbevoegdheid van de lokale besturen. Ik stel vast dat verschillende Vlaamse gemeenten al over een sterretjesweide beschikken. Onder meer Asse, Leuven, Ninove, Anzegem, Lichtervelde, Gent en Mechelen hebben al een sterretjesweide. Uiteraard steun ik die initiatieven ten volle. Op die manier wordt immers op een serene en respectvolle wijze de laatste eer betuigd aan levenloos geboren kindjes.

U stelt dat steeds meer mensen wensen dat hun assen worden uitgestrooid in de natuur of begraven in een afbreekbare urne, eventueel met een ent van een boom hierin. Lokale besturen blijken wel interesse te hebben, zegt u, maar toch is het aantal natuurbegraafplaatsen nog beperkt. U vraagt hoe ik hier bijkomend op zal inzetten. Wel, de aanleg van een natuurbegraafplaats is een beleidskeuze die het lokale bestuur volledig autonoom maakt. Ik heb tot nog toe geen signaal gekregen van de lokale besturen dat zij nood zouden hebben aan meer begeleiding op dit vlak. Een informele bevraging bij het Netwerk Begraafplaatsen Vlaanderen leert mij dat ook zij daarrond niet meteen signalen hebben gekregen.

Deze keuze kan, mede dankzij uw parlementair initiatief en engagement, mevrouw Schryvers, gemaakt worden op basis van artikel 24, § 1, 4° van het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging. Gemeenten kunnen op basis van dat artikel zones afbakenen op openbaar domein, andere dan de begraafplaats, waar de as van gecremeerde lijken kan worden uitgestrooid of bewaard of begraven in een urne, vervaardigd uit biologisch afbreekbare materialen. Uit die urnen kunnen dan bomen groeien, zoals u voorstelt in uw vraagstelling.

Bij het inrichten, beheren en uitbaten van een natuurbegraafplaats moet er rekening gehouden worden met de basisbepalingen uit het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu – het zogenaamde Natuurdecreet –, met de toegankelijkheidsregels voor bossen en natuurgebieden en met het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging. Dit aspect kwam aan bod tijdens de evaluatie van de regelgeving inzake de begraafplaatsen en lijkbezorging. Ook wat betreft het aspect natuurbegraafplaatsen zorgt het Netwerk Begraafplaatsen Vlaanderen dat goede voorbeelden worden gedeeld.

Ik zie inderdaad een maatschappelijke evolutie waarbij we meer en meer afstappen van de klassieke begraafplaatsen. In Gent bijvoorbeeld is men bezig met de begraafplaatsen te laten evolueren naar parkbegraafplaatsen, waar mensen ook gewoon even kunnen komen wandelen of verpozen. Ik stel dus een evolutie vast van begraafplaatsen naar een meer groene belevingsplaats en naar een inrichting waar de begraafplaats meer in correlatie is met de omgeving. Ik houd ook rekening met deze maatschappelijke evolutie tijdens de evaluatie van de regelgeving inzake de begraafplaatsen en lijkbezorging. Ik zie daarnaast ook meer alternatieve plaatsen ontstaan voor herdenking. Ik denk bijvoorbeeld aan het Onument dat ik zelf heb mogen openen op 20 juni 2021 in Kortrijk.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dat waren heel wat antwoorden. Ik denk dat we veel bekommernissen delen. Minister, ik weet dat u veel van uw antwoorden begint met het benadrukken van uw geloof in de autonomie van lokale besturen. Als ik een dergelijke vraag stel, is dat absoluut niet omdat ik daar enig wantrouwen in zou hebben of omdat ik die autonomie niet zou ondersteunen. Dan is dat omdat ik ook er een believer van ben dat goede voorbeelden gedeeld kunnen worden en dat lokale besturen elkaar ook kunnen inspireren. Ik denk dat dat een rol is die Vlaanderen zelf mee kan opnemen, niet om hen van bovenaf dingen op te leggen, maar om hen van onderuit mee te ondersteunen. Dat kan ook bij deze thematiek, minister.

Ik heb toch nog een paar bekommernissen.

Ik ben er zeker van dat wij veel dezelfde bekommernissen hebben, maar in de praktijk zijn er soms toch nog obstakels, ten eerste wat betreft de natuurbegraafplaatsen. Ik zie in de praktijk, minister, dat er eigenlijk toch nog maar weinig gemeenten stappen zetten om echte natuurbegraafplaatsen in te richten. Ik denk dat er ook heel vaak misverstanden bestaan over wat wij in het decreet, waarvan ikzelf hoofdindieners was, beschouwen als een natuurbegraafplaats. Er zijn heel wat gemeenten die op een deel van een bestaande begraafplaats een bos of bomen hebben en daar een plek inrichten waar begraven kan worden. Maar de natuurbegraafplaats, waarvoor de mogelijkheid werd gecreëerd in dat decreet, kan ook echt losstaan van een bestaande begraafplaats, ergens in natuurgebied, ergens in bosgebied. Ik ondervind dat het ANB daar vaak niet al te meegaand in is, of dat er provinciale verschillen zijn, afhankelijk van de afdeling. Ik zal daarover uw collega, minister Demir, ook verder bevragen, want dat er nood aan is en dat mensen dat willen, daarvan zijn we allemaal wel overtuigd. Ik geef u even het volgende mee. In mijn eigen gemeente hebben wij in 2018 voor de eerste keer zo'n natuurbegraafplaats ingericht. Na drie jaar werden daar de assen van een tachtigtal mensen uitgestrooid, waarvan de helft mensen uit een andere gemeente. Zij kwamen dat dus bij ons vragen, omdat ze daar nood aan hadden. Dat is mijn eerste bijkomende vraag.

Mijn tweede bijkomende vraag is wat korter, voorzitter. De heraanleg van begraafplaatsen ligt bij heel wat mensen heel gevoelig. Kunnen er geen goede praktijken gedeeld worden over de manier waarop, ook participatief met de bevolking, daarmee aan de slag kan worden gegaan?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik neem uw twee suggesties mee, collega Schryvers. Ik zal mijn administratie nogmaals contact laten opnemen met het Netwerk Begraafplaatsen Vlaanderen en ook met onze administratie Binnenlands Bestuur. Misschien moeten we in onze nieuwsbrieven en op onze website toch nog eens goed onder de aandacht brengen wat een natuurbegraafplaats juist is, dat dat meer is dan het planten van bomen op een stuk van een bestaande begraafplaats, dat er ook andere mogelijkheden zijn. Misschien kan onze administratie ook contact opnemen met het Agentschap voor Natuur en Bos, om daar de geesten wat te openen.

Ten tweede, als er goede voorbeelden zijn van participatieve trajecten die ter zake gelopen zijn, dan moeten we die zeker ook delen. Dat is dus geen enkel probleem. Daarom zal ik ook contact laten opnemen met de VVSG om te bekijken hoe we die goede praktijkvoorbeelden meer onder de aandacht kunnen brengen. Er zijn op dit moment inderdaad maar een beperkt aantal natuurbegraafplaatsen. Zoals u terecht hebt gezegd, zijn daar twee dimensies aan. We moeten toch vertrouwen op de autonomie van onze lokale besturen. Als er daar geen draagvlak is of geen bereidheid is, dan denk ik dat we dat moeten aanvaarden. Er is ook de andere kant van de medaille, namelijk: 'Woorden wekken en voorbeelden trekken.' Dat is een goede Vlaamse spreuk. Als we dus goede voorbeelden hebben die anderen kunnen inspireren, dan moeten we die inderdaad zo goed mogelijk verspreiden. Dat neem ik dus zeker ook mee.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de grafrust – 696 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijk

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, overeenkomstig artikel 18 van het decreet van 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging moet een niet-geconcedeerd graf minstens tien jaar bewaard blijven. Dat is de zogenaamde grafrust. In gemeentelijke begraafplaatsreglementen kunnen gemeenten zelf een langere termijn voorzien. Een kortere termijn voorzien, is niet mogelijk wegens de decretale bepalingen. Uit bevragingen die ik deed in 2013 en 2019 over het thema begraafplaatsen en lijkbezorging bij alle Vlaamse lokale besturen blijkt dat de meeste van hen in hun reglementeringen de minimumtermijn van tien jaar hanteren.

Andere hanteren andere minima, vaak vijftien of twintig jaar. Dat wil echter niet zeggen dat elke gemeente systematisch overgaat tot ontruiming na het verstrijken van die termijn. Het blijkt dat grofweg twee derde van de lokale besturen dat niet doet. Wanneer dat wel gebeurt, is dat vaak ingegeven door de nood aan het creëren van plaats. Nochtans wordt er steeds vaker gekozen voor crematie. Sinds 2018 wordt na meer dan 70 procent van de overlijdens overgegaan tot crematie in plaats van tot begraving. Tot 2012 ging het nog om minder dan 60 procent.

Het ontruimen van een graf is bij de nabestaanden soms een heel moeilijk gegeven, minister, dat weet u ook wel. Het is ook afhankelijk van de situatie hoe die tien of vijftien jaar ervaren wordt. Dat is een ander gegeven voor de nabestaanden van een zeer oude persoon die overlijdt dan voor die van een jong kind. Het moeten ontruimen van een graf van een dierbare gaat dan ook altijd gepaard met heel wat emoties. En het laten herbegraven van een overledene – een mogelijkheid waar in heel wat gemeenten die graven ontruimen in voorzien wordt – brengt een aantal kosten met zich mee die niet voor iedereen even gemakkelijk te dragen zijn. Ook blijkt uit een aantal getuigenissen die de laatste periode opgedoken zijn over deze problematiek,

dat nabestaanden blijkbaar niet altijd de gepaste informatie krijgen over het principe van de grafrust en de termijn ervan. Ook daar is het genoeg geïnformeerd zijn heel belangrijk, zodat men niet ineens voor verrassingen komt te staan.

Met betrekking tot begraafplaatsen en lijkbezorging evolueert er heel veel. We hadden het er zonet nog over. Mensen willen steeds meer een persoonlijkere invulling geven aan hun afscheid en ook aan een laatste rustplaats.

Minister, een oplossing zou kunnen zijn om de nabestaanden altijd de mogelijkheid te bieden om na ontruiming een herbegraving te verkrijgen of om over te gaan tot crematie. Dat zou een alternatief kunnen bieden voor het toekennen van veel langdurigere concessies. De daadwerkelijke invulling van een graf waarop een concessie wordt genomen, is immers ook niet altijd zeker. Een aantal gemeenten bieden ook niet meer de mogelijkheid aan om een concessie te nemen. Ze zijn daar ook niet toe verplicht.

Minister, in antwoord op mijn schriftelijke vraag van 26 augustus vorig jaar antwoordde u dat er dit najaar een conceptnota zou worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, waarin de krachtlijnen van de actualisatie van de regelgeving over begraafplaatsen en lijkbezorging worden uiteengezet, zoals werd aangekondigd in het regeerakkoord.

Ik heb hierover de volgende vragen, minister.

Hoe staat u tegenover de termijn van de grafrust van tien jaar? Ik ken vanzelfsprekend uw mantra van de autonomie van de lokale besturen. U hebt die zonet nogmaals herhaald en ik sta daar op zich wel achter, maar tien jaar lijkt in een aantal gevallen toch wel heel kort. Ziet u redenen om die termijn eventueel te verlengen? Behoort de mogelijke verlenging ook tot de elementen die worden besproken in het kader van de conceptnota?

Acht u het al dan niet aangewezen om nadere richtlijnen te verschaffen over de noodzaak om nabestaanden de nodige informatie te verschaffen over het principe van de grafrust en de duurtijd ervan? Dan heb ik het niet over de ontgraving zelf, minister. Ik denk namelijk dat alle lokale besturen daar heel goed mee omgaan: kennisgeving aan de begraafplaats, aan het individuele graf en dergelijke. Maar ik denk dat mensen daarover op voorhand, op het moment dat ze een keuze maken over de manier van begraven, genoeg geïnformeerd moeten worden.

Hebt u er zicht op in hoeverre graven waarop concessies werden verleend, ongebruikt blijven? Hoe kan er een oplossing worden geboden aan zulke onbenutte plaatsen?

Acht u het aangewezen om de mogelijkheid tot herbegraven na ontruiming van een graf decretaal te verankeren?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u wel, mevrouw Schryvers, voor deze vraag. Laat me eerst en vooral beginnen met te zeggen de lokale autonomie voor mij geen mantra is maar een consequente beleidslijn. We zien in de politiek te vaak mensen die wel zeggen een bepaald principe te hebben maar die dat niet volgen en naar gelang het thema daarover een andere mening hebben. Ik heb mezelf voorgenomen, als minister van Binnenlands Bestuur, nadat ik de kans had om twintig jaar burgemeester te zijn, om mijn overtuiging – die trouwens ook in het regeerakkoord zit – dat de lokale autonomie in plaats van afgebouwd, versterkt moet worden, zo consequent mogelijk te volgen, in alle beleidsdomeinen.

Want er zijn natuurlijk altijd wel redenen waarom men vanuit Vlaanderen of vanuit een ander niveau vindt dat die gemeentelijke autonomie op een of andere manier

toch aan banden moet worden gelegd. Ik sta consequent achter de andere positie. Ik vind namelijk dat de lokale autonomie groter zou moeten worden, veel groter dan vandaag. Als we kijken naar de Noord-Europese landen – onze Noorderburen en onze Deense collega's – dan zien we immers dat wij enorm achterlopen inzake het vertrouwen hebben in de kracht van die lokale autonomie. Dat is mijn positie. Dat is geen mantra, dat is een heel consequente beleidslijn. Telkens wanneer men vragen stelt waarbij eigenlijk impliciet wordt gevraagd om die lokale autonomie, om welke goedbedoelde reden ook, aan banden te leggen, moet ik even rechtstaan en zeggen: 'Hold your horses.' Wij geloven in die lokale autonomie. Ik ben dan ook blij, mevrouw Schryvers, dat uit uw vraagstelling en repliek altijd blijkt dat u een impliciete bondgenoot van mij bent. Daarin verschillen we misschien zelfs niet eens zoveel van mening.

Dan kom ik tot uw eigenlijke vraag. Artikel 18 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging bepaalt inderdaad uitsluitend een minimumtermijn voor het bewaren van niet-geconcedeerde graven, niet in concessie gegeven graven.

Artikel 19 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging voorzagt in een minimumtermijn van vijf jaar voor niet-geconcedeerde graven. Het decreet van 16 januari 2004 voerde een minimale bewaartermijn van tien jaar in. Op die manier werd tegemoetgekomen aan de bekommernis van de nabestaanden, omdat de termijn van vijf jaar als te kort werd ervaren. Dat is de reden waarom we die termijn verlengd hebben. Er was nog een tweede, wat meer lugubere reden. Men stelde namelijk vast dat lijken na vijf jaar vaak nog niet volledig ontbonden waren. In Brussel en Wallonië wordt nog altijd een minimumtermijn van vijf jaar aangehouden voor niet-geconcedeerde graven.

Een belangrijk gegeven is dat niet-geconcedeerde graven kosteloos zijn. De gemeente kan daarnaast op de gemeentelijke begraafplaats tegen betaling grafconcessies verlenen. Concessies worden voor ten hoogste vijftig jaar verleend en kunnen op aanvraag telkens hernieuwd worden. Het tarief en de termijnen van de concessies worden vastgelegd door de gemeenteraad. Het verlengen van de minimumtermijn voor kosteloze, niet-geconcedeerde graven tot bijvoorbeeld vijftien of twintig jaar zou een benadeling betekenen voor diegenen die van bij het begin van de begraving voor een betalende concessie hebben gekozen.

Daarnaast ontving ik geen vragen tot verlenging van de minimumtermijn van tien jaar van de verschillende belanghebbenden, zoals de lokale besturen en de uitvaartsector.

Om deze redenen overweeg ik niet om de minimumtermijn voor niet-geconcedeerde graven aan te passen. Dit aspect wordt alvast niet opgenomen in de conceptnota.

U vroeg of het niet aangewezen is om nadere richtlijnen te verschaffen over de noodzaak om nabestaanden de nodige informatie te verschaffen. Ik ben van mening dat de regelgeving op dit vlak duidelijk is. In de omzendbrief wordt ook de nodige toelichting gegeven bij de regelgeving. Ik heb geen vragen gekregen naar extra richtlijnen daarover. Dat lijkt mij ook niet nodig. Lokale besturen en begrafenisondernemers zijn op de hoogte van de bewaartermijnen van graven. Het is hun rol om daarover correcte informatie te verstrekken aan nabestaanden.

Lokale besturen weten ook hoe ze hiermee moeten omgaan. Een krantenartikel dit weekend toonde dat nogmaals aan. Ik las dat de stad Oostende telkens in oktober van het jaar waarin de concessie afloopt, een bericht plaatst naast het graf om de nabestaanden daarvan op de hoogte te brengen. Ze krijgen dan vijftien maanden de tijd om de concessie eventueel te verlengen. In dit geval zorgt men ervoor dat Allerheiligen er twee keer bij zit, wat ik een goede praktijk vind.

U vroeg tevens of ik er zicht op heb in hoeverre graven waarop concessies werden verleend, ongebruikt blijven. Ik heb er geen zicht op in hoeverre, en zo ja hoelang, ontruimde graven ongebruikt blijven. Ik beschik niet over dergelijke informatie.

Het komt de lokale besturen toe om de begraafplaatsen zelf als goede huisvader te beheren en daarbij een serene, respectvolle invulling te geven aan eventuele onbenutte plaatsen. Ik heb daar ook alle vertrouwen in.

Acht ik het aangewezen om de mogelijkheid tot herbegraven na ontruiming van een graf decretaal te verankeren? De gemeenteraad kan in zijn huishoudelijk reglement op de begraafplaatsen bepalen dat een niet-geconcedeerd graf op vraag van de nabestaanden kan worden omgezet in een grafconcessie. Verschillende gemeenten hebben een dergelijke bepaling al opgenomen in hun huishoudelijk reglement op de begraafplaatsen. Uiteraard is een dergelijke bepaling in het huishoudelijk reglement enkel mogelijk voor die gemeenten die concessies verlenen.

Verder ben ik van mening dat beslissingen over de termijn gedurende dewelke geconcedeerde graven behouden blijven – minimum tien jaar –, over de mogelijkheid tot omvorming van niet-geconcedeerde graven naar grafconcessies en over het al dan niet verlenen van concessies, beleidskeuzes zijn die tot de lokale autonomie behoren. Gemeenten moeten op dat vlak zelf een beleid kunnen ontwikkelen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb daarstraks misschien een verkeerd woord gebruikt, en u gaat daar natuurlijk graag op in. Het woord 'mantra' klinkt misschien een beetje pejoratief, maar zo is het zeker niet bedoeld. Minister, u weet dat ik zelf ook achttien jaar burgemeester ben geweest en heel sterk geloof in onze lokale besturen. Maar ik stel vast dat mensen soms op voorhand niet genoeg informatie hebben.

De lokale besturen gaan zeker goed om met die ontgravingen. Elk lokaal bestuur weet hoe delicaat dat is en dat het belangrijk is dit lang genoeg op voorhand aan te kondigen. Dat is trouwens ook allemaal decretaal geregeld, ook in uitvoeringsbesluiten enzovoort. Het gaat over de keuze op voorhand voor een concessie of voor een niet-geconcedeerd graf. Intussen zijn er natuurlijk ook al gemeenten waar er geen concessies meer mogelijk zijn, en dan denk ik dat het belangrijk is dat mensen op voorhand heel goed de draagwijdte daarvan kennen. En dat is eigenlijk de reden waarom ik u heb gevraagd of die tien jaar genoeg is. Ik denk dat veel gemeenten een langere periode dan tien jaar bepalen of heel vaak, ook wanneer tien jaar in hun reglement staat, de graven gedurende een langere termijn ongemoeid laten wanneer er geen nood is aan bijkomende ruimte.

Ik stel vast dat er soms een gebrek aan informatie is wanneer ik de krantenartikels van de laatste periode lees, maar ik heb daarover geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de projectoproep 'gedeeld en betrokken ouderschap' – 535 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, deze vraag is een tijd geleden ingediend, en intussen is de termijn voor indiening voorbij. Hopelijk kunt u me intussen al wat andere informatie geven.

Eind oktober lanceerde u de projectoproep 'gedeeld en betrokken ouderschap'. Het is een oproep die aansluit bij de doelstelling van het beleidsplan Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering, 'We werken de maatschappelijke drempels weg die individuen weerhouden van volwaardige participatie', en bij de doelstelling van het actieplan Armoedebestrijding, 'Ondersteuning vaderschap en promotie vaderwerkingen bij kwetsbare bezinnen'.

Deze oproep is ingegeven vanuit het streven naar een evenwichtige participatie van mannen en vrouwen aan de samenleving. Er wordt verwezen naar het feit dat in opvoeringsondersteuning, hulpverlening, onderwijs, werk enzovoort de moeder doorgaans als primaire opvoedster beschouwd wordt, maar dat evenwaardig ouderschap en vaderbetrokkenheid van groot belang zijn voor het welzijn van het kind. Terecht wordt in de oproep gesteld dat gedeeld ouderschap zorgt voor een win-winsituatie voor het hele gezin.

Bij de oproep zal bijzondere aandacht gaan naar kwetsbare mensen. De volgende doelstellingen zouden daarbij in aanmerking komen: sensibiliseren over genderrollen over vader- en moederschap, ondersteunen van vaders om een meer betrokken rol op zich te nemen, detecteren en verlagen van drempels voor gedeeld ouderschap en stimuleren van dialoog tussen partners voor gelijkwaardig ouderschap.

Vanuit de beleidsdoelstelling Armoedebestrijding komen drie soorten van projecten in aanmerking: projecten die de doelgroep emanciperen, projecten van intermediaire organisaties binnen de domeinen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs en Werk, die gedeeld en betrokken ouderschap en een gepaste ondersteuning van vaders integreren, en projecten gericht op het doorbreken van genderstereotypen.

Verenigingen, lokale besturen, sectororganisaties en bedrijven konden tot 30 november een projectvoorstel indienen. Goedgekeurde projecten kunnen starten op 1 januari 2022 en kunnen maximaal twee jaar duren. Voor deze projectoproep wordt een budget voorzien van 500.000 euro.

Minister, dat u deze oproep hebt gelanceerd, is absoluut positief. De realiteit leert immers dat het nog steeds de moeders zijn die in het gezin de meeste opvoedingstaken op zich nemen. Initiatieven die erop gericht zijn dat beide ouders zich volop voor het ouderschap inzetten, zijn en blijven dan ook absoluut nodig.

Via welke wegen zal deze oproep verder worden bekendgemaakt zodat die alle betrokkenen ook effectief bereikt? Lokale besturen konden een project indienen, en mijn vraag was of die ook geen rol kunnen spelen in het verder bekendmaken van deze oproep, maar die termijn is intussen gepasseerd.

Op welke manier zal de selectie van de in aanmerking komende projecten gebeuren? Zal er daartoe een jury samengesteld worden en zo ja, op welke manier?

Is er een beperking op het aantal in aanmerking komende projecten en wat is het maximumbedrag dat aan een bepaald project kan worden toegekend, of gaat het om eenzelfde bedrag per project?

In welke mate werd deze oproep uitgewerkt in samenwerking met onder meer de ministers van Welzijn, Werk en Onderwijs? Zal erover worden gewaakt dat de projecten die middels dit programma worden ingediend, complementair zijn aan de initiatieven die desgevallend door de betrokken ministers in dezen worden genomen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Schryvers, ik dank u voor uw vraag over de oproep 'gedeeld en betrokken ouderschap'. Deze oproep richt zich tot een breed werkveld binnen de domeinen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs en Werk. Verenigingen, lokale besturen, sectororganisaties en bedrijven kunnen een aanvraag indienen. Er gaat bijzondere aandacht naar de doelgroep kwetsbare gezinnen. Het was dus belangrijk om enerzijds breed, maar anderzijds ook gericht te promoten.

Breed, in de vorm van een mailing naar instanties als de centra algemeen welzijns-werk (CAW's), de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's), de Huizen van het Kind, de opvoedingswinkels, de Gezinsbond, de centra voor kinder-zorg en gezinsondersteuning (CKG's) enzovoort. Daarnaast werden ook relevante middenveldorganisaties, hogescholen en de onderwijskoepels aangeschreven.

Gericht, via sleutelorganisaties die de oproep naar hun achterban hebben verspreid zoals het Expertisecentrum Opvoedingsondersteuning (EXPOO) van de Vlaamse Overheid, Vernieuwing in de Basisvoorziening voor Jonge Kinderen (VBJK), het Lerend netwerk over vaderwerkingen en MoveMen, een platform voor organisaties die werken met jongens en mannen rond gendergelijkheid in Vlaanderen.

De lokale besturen werden op de hoogte gesteld via een mailing naar de schepen van Welzijn en Gelijke Kansen, de nieuwsbrief lokaal gelijkekansenbeleid en het lerend netwerk van lokale gelijkekansenambtenaren. De vraag was om deze oproep lokaal verder te verspreiden.

Er kwamen ondertussen meer dan twintig aanvragen binnen die op dit eigenste moment worden gejureerd qua ontvankelijkheid en inhoud. De criteria voor ontvankelijkheid en positieve beoordeling staan omschreven in de projectoproep gepubliceerd op de website van Gelijke Kansen in Vlaanderen.

Projecten moeten aantonen dat zij daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van de gelijkekansendoelstelling 'evenwaardig ouderschap' en/of van de armoededoelstelling voor de ondersteuning van ouders en de promotie van vaderwerkingen bij kwetsbare gezinnen.

Daarnaast leggen we de nadruk op het innovatieve karakter en een degelijke uitwerking van het project. Zo moeten de meerwaarde en het beoogde resultaat duidelijk omschreven worden. Projecten moeten uitleggen op welke manier de participatie van vaders en moeders en hun ervaringsdeskundigheid worden ingezet. Toegankelijkheid is een belangrijk criterium, evenals een laagdrempelig aanbod met oog voor het intercultureel perspectief.

Tot slot hechten we belang aan de verduurzaming van het project, hoe het kan worden verankerd binnen de reguliere werking en hoe kennis intern en extern wordt gedeeld. Het is de bedoeling dat goede praktijken kunnen worden overgedragen naar andere organisaties, instanties of lokale besturen.

Voor de beoordeling wordt een ambtelijke jury samengesteld, bestaande uit medewerkers van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), uit het team Gelijke Kansen. De collega's van het agentschap Opgroeien staan paraat voor mogelijke vragen bij de voorbereiding van de jurybespreking.

Er zijn geen beperkingen vooropgesteld, noch op het aantal in aanmerking komende projecten, noch op het maximumbedrag dat aan een bepaald project kan worden toegekend. Dat was een bewuste keuze, omdat het thema van deze oproep een breed werkveld bestrijkt en de mogelijkheid biedt aan zeer diverse vernieuwende initiatieven die heel uiteenlopend kunnen zijn. De enige beperking is het feit dat het project ten vroegste start vanaf 1 januari 2022 met een duurtijd van maximaal twee jaar, en uiteraard het maximaal te verdelen bedrag van 500.000 euro.

Gedeeld ouderschap is inderdaad een thema dat binnen verschillende beleidsdomeinen aandacht verdient. Tijdens de voorbereidende fase heeft mijn administratie de projectoproep besproken met de collega's van het agentschap Opgroeien, onder andere EXPOO en Kind en Gezin, en van armoedebestrijding. De projectoproep werd ook uitvoerig besproken door de Vlaamse Regering. Het is duidelijk dat dit thema verschillende beleidsdomeinen aanbelangt en dat een goede samenwerking en afstemming belangrijk zijn om tot effectieve resultaten te komen. Ik zal hierover waken, zowel bij de evaluatie van de projecten als bij de verdere uitrol. Zo nodig zal de jury, waar relevant, contact opnemen met de betrokken administraties. Ik kan alvast aangeven dat EXPOO de goede praktijken die uit deze projectronde komen, zal promoten en op zijn website zal delen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u, minister, voor uw antwoorden.

Het is inderdaad een thema waar heel wat verschillende beleidsdomeinen bij betrokken zijn. Dat is natuurlijk ook mee de insteek van mijn vraag.

Ik noteer hoeveel aanvragen er zijn gebeurd: twintig. Zal de jury erin slagen om op korte termijn een selectie te maken zodat de initieel voorziene ingangsdatum van 1 januari kan worden gehaald, minister?

U hebt heel terecht gewezen op de verduurzaming van de verschillende projecten. Op welke manier gebeurt de evaluatie daarvan? Op welke manier worden die ervaringen dan gedeeld met andere beleidsdomeinen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik heb natuurlijk vertrouwen in de jury. Het zou niet mooi zijn van de minister dat hij geen vertrouwen heeft in de jury, die uit degelijke ambtenaren van de Vlaamse administratie bestaat. We krijgen donderdag al het advies van ABB over deze projecten. We zullen dat dus tijdig kunnen doen.

Ten tweede is er uw vraag over het uitrollen en het verduurzamen van deze goede praktijken. Ik heb al verwezen naar EXPOO, dat ter zake zijn rol zal opnemen om de goede praktijken via zijn website en kanalen te promoten. Het is de bedoeling dat we bij de verdere uitrol opnieuw inzetten op de samenwerking met de verschillende beleidsdomeinen. Op basis van de projecten die lopen zullen we, samen met de andere beleidsdomeinen en andere administraties, kijken op welke manier die verduurzaming optimaal kan gebeuren. We hebben nu al het engagement van EXPOO dat het dat op een goede manier zal doen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik begrijp dat we wellicht deze week al meer zullen weten over de geselecteerde projecten. Ik hoop dat die allemaal heel interessant zullen zijn en ons ook heel wat zullen leren tijdens de volgende twee jaar. Ik hoop ook dat die goede voorbeelden naar andere sectoren en organisaties kunnen worden uitgerold. Dank u wel.

Minister Bart Somers: Het is deze week of volgende week.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de ondersteuning van thuiswerkende personeelsleden van de Vlaamse overheid tijdens de vierde coronagolf
– 744 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over hybride werken bij de Vlaamse overheidsdiensten
– 879 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Omdat de coronacijfers meer en meer de slechte kant opgingen, heeft de regering op 12 november al beslist dat de personeelsleden van de Vlaamse overheidsdiensten opnieuw maximaal moesten thuiswerken. U hebt daarbij heel terecht gezegd dat telewerk helpt om de verspreiding van het virus tegen te gaan.

Een beetje later is het Overlegcomité gevolgd en werd thuiswerk verplicht, zowel in de privésector als bij alle openbare besturen, tenzij dit onmogelijk zou zijn door de aard van de functie of omwille van de continuïteit van de bedrijfsvoering. Per personeelslid is één terugkeerdag per week mogelijk.

Nu, we moeten elkaar er niet meer van overtuigen dat sinds het begin van de coronacrisis telewerk niet meer weg te denken is binnen een arbeidsorganisatie. Het heeft zelfs een vaste plaats verworven op plekken waar we het niet hadden gezien bij verschillende bedrijven. Ook overheidsdiensten en werkgevers organiseren zich op die manier.

Tegelijkertijd stellen we vast dat heel wat werkgevers inspanningen doen om thuiswerk voor hun personeelsleden zo goed mogelijk te omkaderen en te ondersteunen. We zien op federaal niveau een aantal initiatieven ontstaan. Federaal minister van Ambtenarenzaken Petra De Sutter heeft in haar beleidsnota recent aangekondigd dat federale ambtenaren voortaan een thuiswerkvergoeding van 50 euro per maand zouden ontvangen. Ambtenaren kunnen ze besteden aan elektriciteit of een internetabonnement.

Minister, kunt u verduidelijken welke ondersteunende maatregelen al genomen zijn om thuiswerk van Vlaamse ambtenaren te ondersteunen? En kunt u aangeven of de Vlaamse ambtenaren ook een thuiswerkvergoeding ontvangen? Zo niet, acht u het dan aangewezen om het voorbeeld van de federale minister te volgen? En indien niet, wat zijn daar de argumenten voor?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Minister, in aansluiting op de vraag van collega Warnez, die het kader geschetst heeft, wil ik het volgende toevoegen. Thuiswerk vraagt heel wat flexibiliteit van de medewerkers van de Vlaamse overheid en de lokale besturen, en ze hebben die ook aan de dag gelegd. We stellen vast, minister, dat meer dan anderhalf jaar onderhandelen met de syndicale organisaties en uzelf over hybride werken in juli 2021 tot de omzendbrief Hybride Werken leidde, die besproken werd op het Sectorcomité XVIII. De syndicale organisaties ijverden samen met de personeelsleden via acties en een petitie om een goede regeling voor thuiswerk en hybride werken te realiseren. Men is niet echt tevreden over het resultaat. De

Vlaamse Regering gaat maar beperkt in op de voorstellen. Zo weigert de Vlaamse Regering om een forfaitaire thuiswerkvergoeding te geven die alle kosten dekt zoals verwarming, water, vaste elektriciteit. Dat zijn courante kosten om een beroepsactiviteit op een normale manier van thuis te kunnen uitoefenen. U laat het ook over aan de entiteiten om eventueel een zogenaamd ergonomisch pakket te ontfangen of te geven. Wel voorziet u 20 euro per maand voor internetkosten voor wie structureel en regelmatig thuiswerkt. Collega Warnez verwees daarnet naar de beleidsnota van uw federale collega. Die gaat naar 50 euro per maand om met een thuiswerkvergoeding gedeeltelijk tegemoet te komen aan de kosten die ik daarnet heb opgesomd. De syndicale organisaties vragen ook duidelijke afspraken rond werkbaar thuiswerken, waarbij deconnecteren mogelijk is.

Er werd tijdens de voorbije maanden onder andere beslist, minister, om een aantal kantoorgebouwen met vierhonderd eenheden te verminderen en de kantoorcapaciteit van de gebouwen naar 50 procent van het bestand administratieve medewerkers te herleiden. Dat betekent natuurlijk een besparing voor de Vlaamse Regering. Dat gaat over 17,8 miljoen euro tegen 2026. Dat heb ik me laten vertellen. Het lijkt me dan ook billijk dat een deel van de besparingen naar het personeel zou gaan voor de kosten die ze maken voor thuiswerk, zodanig dat er een evenwichtige en werkbare regeling bestaat met betrekking tot hybride werken.

Minister, waarom gaat u niet in op de vragen en suggesties van de syndicale organisaties en de personeelsleden? Welke argumenten worden daarvoor aangehaald?

Bent u bereid om een globaal afsprakenkader op te stellen, over alle entiteiten heen, dat voor alle personeelsleden een uniform kader garandeert? Zo ja, wanneer kan dit verwacht worden? Zo neen, waarom doet u dat niet?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Het kader voor hybride werken werd ingevoerd in juli van dit jaar via mijn omzendbrief Hybride Werken. Deze omzendbrief werd tijdens het voorjaar van 2021 uitvoerig onderhandeld met de vakorganisaties. Ik ga deze onderhandelingen hier in de commissie niet opnieuw voeren, met alle respect. Maar ik kan wel kort het uitgangspunt van hybride werken bij de Vlaamse overheid duiden.

Het globale afsprakenkader is er gekomen met de omzendbrief. Onze visie op hybride werken is gebaseerd op het uitgangspunt dat personeelsleden hun werkplek kiezen op basis van de werkactiviteit. Die verschilt namelijk sterk tussen entiteiten en teams onderling. Er zijn hiervoor verschillende opties: het kantoor, thuis, een satellietwerkplaats. De directe leidinggevende maakt op teamniveau afspraken met de medewerkers om hen bij die keuze te helpen en aan te geven wanneer het nodig is om op kantoor te zijn voor bijvoorbeeld een vergadering. Bij de beslissing staan het klantenperspectief en het organisatiebelang voorop. Daarbij maken ze ook duidelijke afspraken wanneer ze connecteren en aan het werk zijn of deconnecteren en niet aan het werk zijn. De omzendbrief Hybride Werken bevat een uniform kader met voldoende flexibiliteit om de efficiëntste invulling hieraan te geven voor elke specifieke entiteit en elk team.

Wat betreft de winst op kantoorcapaciteit waar de heer De Loor over spreekt, dien ik te verwijzen naar mijn collega, minister-president en minister van Facilitair Management Jan Jambon. Ik kan wel meegeven dat naast het aanbieden van verschillende werkplekken de lijnmanagers van elke entiteit dienen te bepalen wat nodig is op het vlak van ergonomie en dat ze hiervoor een beroep kunnen doen op de ondersteuning van Het Facilitair Bedrijf.

Wat ondersteunende maatregelen in het kader van het thuiswerk betreft – de vraag van collega Warnez –, is mijn antwoord het volgende. Aangezien we er bij hybride werken van uitgaan dat detailafspraken het best gemaakt worden op teamniveau,

ondersteunen we hr-medewerkers en leidinggevenden met tips, presentaties, sjablonen en tools zodat ze hybride werken binnen hun team en entiteit kunnen omzetten. Er is daarenboven ook een opleidingstraject voorzien zodat leidinggevenden en hr-medewerkers zich verder hierin kunnen professionaliseren.

Over de thuiswerkvergoeding kan ik zeggen dat ik een thuiswerkvergoeding van minimum 20 euro per thuiswerk verankerd heb via een besluit van de Vlaamse Regering dat op 27 september 2021 definitief goedgekeurd is. Hierdoor krijgt vanaf dat moment elke medewerker die regelmatig van thuis werkt een internetvergoeding van 20 euro per maand of een tussenkomst in het internetabonnement via een derdebetalersregeling. De optie om geen vergoeding toe te kennen, behoort hiermee definitief tot het verleden. Er is federaal beslist dat er vanaf volgend jaar een nieuwe regeling voor thuiswerkvergoeding voor federale ambtenaren zal gelden. Die bestaat uit twee componenten. Enerzijds het uniformiseren van de internetvergoeding tot 20 euro per maand, anderzijds een bureauvergoeding van 30 euro per maand. Indien de bureauvergoeding op Vlaams niveau gewenst is, kunnen de vakorganisaties dit voorstellen als onderdeel van onderhandelingen bij het volgend sectoraal akkoord.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Dank u, minister voor het antwoord. Het is uw verdienste dat we een duidelijk kader hebben voor hybride werken. De uniforme internetvergoeding is dat ook. Het is vooral belangrijk dat werknemers thuis comfortabel kunnen werken. Dat is niet altijd evident. We pleiten ervoor om dat mee te nemen naar het volgend sectoraal akkoord. Intussen zou het goed zijn om te bekijken hoe de situatie thuis bij werknemers is. Zijn er mogelijkheden om te monitoren of het voor werknemers eigenlijk allemaal wel oké loopt thuis? Klacht indienen klinkt misschien een beetje raar maar kunnen ze ergens terecht om melding te maken over iets dat beter zou kunnen? Op die manier kunnen we hier verder aan werken

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Ik blijf wel wat op mijn honger zitten, minister. Voor alle duidelijkheid moet ik stellen dat ook de syndicale organisaties positief staan tegenover hybride werken en de telewerkdagen, op voorwaarde natuurlijk dat het werkbaar is. Dat er moet gedacht worden vanuit klantenperspectief en vanuit dienstverlening van de Vlaamse overheid, daar twijfelt niemand over. Iedereen staat daarachter.

Minister, u verwijst in deze commissie vaak naar Nederland als gidsland. Als we dat natuurlijk als voorbeeld nemen, dan merken we dat daar zelfs al bij het begin van het uitbreken van de pandemie en van het thuiswerk, de thuiswerkers vorig jaar van maart tot december op 360 euro of zelfs meer konden rekenen. Men is voor 2021 nog aan het onderhandelen. Als Nederland het gidsland is, kan dat in dezen wel tellen.

Ik verwijs ook naar uw federale collega. In de beleidsnota is toegelicht om naar 50 euro per maand te gaan. Daar zit inderdaad die internetvergoeding bij, maar ook de kosten die je thuis maakt om je job goed te kunnen uitvoeren.

Minister, u verwijst naar een volgend syndicaal overleg. Ik vraag u dan ook om zeker de vragen van de syndicale organisaties en de personeelsleden mee te nemen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer De Loor, ik wil u eerst en vooral gelukwensen met uw nieuwe rol als syndicalist en vakbondsafgevaardigde van de ambtenaren, die inbreekt in het syndicaal overleg. Maar neen, alle gekheid op een stokje. Misschien moet ik eerst en vooral duidelijk maken dat verschillende entiteiten al heel

wat ergonomisch materiaal hebben aangeboden. Onze entiteiten werken daar ook actief mee. Het is trouwens zo dat personeelsleden met gezondheidsproblemen, bijvoorbeeld rugklachten of andere problemen, stoelen kunnen aanvragen via een specifieke procedure. Wij doen toch vanuit de Vlaamse administratie, boven op de maandelijkse bijdrage, specifieke, gerichte acties.

Mijnheer Warnez, een monitoring is er in het verleden al geweest, maar ik denk dat het wel nuttig is om bijvoorbeeld in het voorjaar opnieuw een monitoring te laten plaatsvinden om te kijken hoe dat verder verloopt en wordt opgevolgd, en of er klachten of tevredenheid zijn over de aanpak die we nu volgen.

Mijnheer De Loor – en dit is dan minder grappig of ludiek bedoeld –, het is uiteraard onze bedoeling dat wij bij het overleg altijd goed luisteren naar de vakorganisaties. Als de vakorganisaties bepaalde vragen op tafel leggen in het kader van het overleg, dan probeer ik daar steeds met een open geest en niet vooringenomen naar te luisteren. Dat gebeurt natuurlijk binnen de budgettaire en andere mogelijkheden die wij hebben.

Als tot slot de vergelijking tussen het federale en het Vlaamse niveau wordt gemaakt, dan is het evident dat er verschillen zijn. Dat is eigen aan de autonomie; anders hadden we in Vlaanderen geen autonomie hoeven te hebben als we gewoon copy-paste hetzelfde als de federale overheid zouden doen. We voeren in Vlaanderen een autonoom beleid en daardoor ontstaan er verschillen tussen het Vlaamse en federale niveau. Maaltijdcheques bestaan bijvoorbeeld al heel lang op het Vlaamse niveau, maar niet op het federale niveau. Daar zie je dan de omgekeerde beweging.

We moeten dus zeker monitoren. Het is belangrijk om dat mee te nemen. Er zijn vandaag al heel gerichte en specifieke mogelijkheden via bijzondere procedures. Als vakbonden en vakorganisaties ter zake concrete vragen op tafel leggen bij het syndicaal overleg over het volgende sectorale akkoord, dan zullen wij daar zeker met een open geest naar luisteren en kijken of we tot een akkoord kunnen komen.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik denk dat u gelijk hebt dat het niet erg is dat er een verschil is met het federale niveau. U maakt daar een terechte opmerking. Het gaat wat mij betreft ook niet per definitie over geld. Het belangrijkste is dat de goede bureaustoel of dat extra scherm aanwezig is. Hoe dat daar komt, maakt niet zo veel uit. Ik dank u voor uw antwoord en om in te gaan op het voorstel om te monitoren. We kijken uit naar die resultaten.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Minister, ik vind het wel belangrijk dat er een globaal kader komt met een uniforme regeling. Het lijkt mij logisch dat er per entiteit specifieke zaken kunnen worden aangevuld.

Openbare diensten, zowel de lokale besturen als de Vlaamse en federale overheid, hebben bewezen dat ze het land ook tijdens deze corona-epidemie mee recht hebben gehouden. Ze hebben daartoe de nodige flexibiliteit aan de dag gelegd en dat mag ons respect wegdragen, wat ook het geval is. Vandaar dat ik samen met de syndicale organisaties pleit voor een evenwichtig pakket. Nu krijgen ze een aantal kruimels en het zou dan ook goed zijn dat er een evenwichtig pakket komt met die thuiswerkvergoeding die de kosten die thuiswerken met zich meebrengt, voor een stukje dekt.

Minister, ik moet u een illusie armer maken: dit is geen nieuwe rol als syndicalist. Toen ik beroepshalve actief werd, heb ik me altijd heel sterk geëngageerd in de syndicale strijd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de invoering van het 'Trajectcontrole as a service'-systeem door lokale besturen – 600 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, collega's, ik dank jullie dat ik hier aanwezig mag zijn en dat ik voor die ene keer dat ik hier ben en dan ook nog te laat kom, toch nog het woord krijg. Ik had nog een vraag in een andere commissie.

Minister, ik wil u graag een vraag stellen over het 'Trajectcontrole as a Service'-systeem (TaaS), een mogelijkheid die het Vlaams Parlement in oktober 2020 heeft gecreëerd toen we lokale besturen de mogelijkheid hebben gegeven om gemeentelijke administratieve sancties (GAS) te geven bij lichte snelheidsovertredingen die worden vastgesteld met camera's die eigendom zijn van en aangekocht worden door de lokale besturen.

Wij hebben dat decreet toen niet goedgekeurd, omdat we vinden dat het belangrijk is dat de politie daar haar rol in opneemt en dat dit met een goede inning van verkeersboetes ook zou moeten lukken. Maar dat is vandaag niet de discussie. De vraag die ik u wil stellen, gaat over de specifieke manier waarop lokale besturen met dit decreet aan de slag zijn gegaan. Het voorbeeld is gegeven in Bonheiden, waar recent werd aangekondigd om 22 nieuwe lokale trajectcontroles in te zetten. Deze taak werd uitbesteed aan een commercieel bedrijf, dat werkt via het zogenaamde 'Trajectcontrole as a Service'-systeem. Voor elke boete die wordt uitgeschreven, zou 24 euro naar het bedrijf gaan. Er rijzen echter heel wat bezwaren bij deze aanpak, omdat het eigenlijk gaat om commerciële spelers die een vergoeding krijgen per uitgeschreven boete. Zij hebben dus eigenlijk vooral belang bij een hoog aantal boetes en niet zozeer bij een verhoogde verkeersveiligheid, wat toch eigenlijk wel het doel was van dit decreet. Handhaving moet juist het sluitstuk van het verkeersveiligheidsbeleid zijn, met als doelstelling om zo weinig mogelijk verkeersovertredingen vast te stellen door de weginfrastructuur op een veilige manier in te richten. In Bonheiden zouden snelheidsremmende maatregelen om de veiligheid te verhogen echter verdwijnen en zou de private partner inspraak hebben in de plaatsen waar de nieuwe trajectcontroles zouden komen. Bovendien hebben we ook nog vernomen dat er boeteclausules zouden zijn – ik weet niet of dit het juiste woord is – wanneer bepaalde wegen tijdelijk zouden worden afgesloten enzovoort. Voor ons lijkt dit allemaal moeilijk te rijmen met het decreet dat in oktober is goedgekeurd, net omdat daar bijvoorbeeld duidelijk in staat dat inzake de uitbreiding van de GAS-wetgeving het nastreven van een hogere verkeersveiligheid steeds het uitgangspunt blijft.

We lazen vandaag in de krant dat nu ook Bilzen met die firma zal samenwerken. Tegelijkertijd weten we dat op initiatief van de oppositie in Bonheiden een verzoek is ingediend bij de gouverneur om die beslissing van de gemeenteraad terug te draaien.

Minister, voldoet volgens u deze vorm van publiek-private 'Trajectcontrole as a Service' aan de vereisten van het decreet?

Bent u het ermee eens dat er een aantal risico's en nadelen verbonden zijn aan deze vorm van publiek-private 'Trajectcontrole as a Service'? Welke?

Hebt u de overeenkomst tussen Bonheiden en TaaS al opgevraagd of zult u dat doen?

Ziet u redenen om de beslissing van de gemeenteraad van Bonheiden te schorsen of te vernietigen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Bex, wat uw eerste en tweede vraag betreft, verwijs ik in eerste instantie graag naar het uitgebreid antwoord van mijn collega Lydia Peeters in de commissie Mobiliteit van 18 november 2021. Daar werden drie gekoppelde vragen behandeld over dit onderwerp, waaronder een vraag van u.

Ik wil toch nog even herhalen waarom de Vlaamse Regering het mogelijk heeft gemaakt dat lokale besturen zelf GAS-boetes kunnen uitschrijven voor beperkte snelheidsovertredingen. Lokale besturen stellen vandaag immers vast dat er amper handhaving is op wegen waar er een maximumsnelheid van 30 of 50 kilometer per uur geldt. De pakkans is er veel te klein, zeker in vergelijking met bijvoorbeeld onze noorderburen, en we krijgen van lokale besturen het signaal dat ze daar zelf het initiatief in willen nemen.

Daarom hebben we een kader gecreëerd waarin lokale besturen zelf GAS-boetes kunnen uitschrijven onder zeer duidelijke voorwaarden, voor welbepaalde snelheidsovertredingen op wegen waar 30 of 50 kilometer per uur geldt. Op die manier krijgen lokale besturen de kans om zelf meer in te zetten op handhaving, specifiek op die plaatsen waar weinig wordt gecontroleerd. Het doel hiervan is de verkeersveiligheid maximaal te faciliteren. Ik geloof daar ook heel sterk in. Wanneer we lokale besturen die kans geven, zult u zien dat de pakkans en de controles exponentieel zullen stijgen, waardoor het aantal snelheidsovertredingen zal dalen. Ook het aantal mobilisten die denken dat zij die snelheidsovertreding als een soort van raadgeving moeten beschouwen en niet als een regel die ze moeten respecteren, zal drastisch dalen. Ik heb dat in mijn eigen stad mogen vaststellen, waar we de voorbije jaren enorm hebben ingezet op handhaving en daar heel veel capaciteit naartoe hebben geleid. We zien dat het verkeersgedrag daardoor, in vergelijking met de rest van Vlaanderen en België, gevoelig is verbeterd. Er zijn zo nog een aantal steden – ik kijk naar de heer van Miert – die ter zake ook een traditie hebben om heel sterk in te zetten op verkeersveiligheid. Het vraagt heel veel inzet en inspanningen maar het heeft een impact.

Het is aan de lokale besturen zelf om te beslissen hoe dat zij dit organiseren. Zij kunnen daarvoor contracten afsluiten met een private partner, met een consortium, met andere lokale besturen, met een ander, al dan niet overheidsbedrijf, om al dan niet een systeem van GAS-boetes uit te rollen. Het staat iedereen vrij om dit te doen, uiteraard mits de vijf voorwaarden uit het decreet worden gerespecteerd. Zo moet de overtreding plaatsvinden op wegen waar 30 of 50 kilometer per uur de maximumsnelheid is. De overtreding mag maximaal 20 kilometer per uur te veel bedragen, boven op de technische correctie van 6 kilometer per uur. Verder wordt de overtreding vastgesteld door een automatisch toestel dat volledig gefinancierd is door de lokale overheid. Tot slot wordt de overtreding begaan door een meerderjarige persoon of rechtspersoon en wordt op hetzelfde moment geen andere overtreding vastgesteld.

Gelet op het voorgaande zie ik geen grond om ambtshalve besluiten op te vragen. Met betrekking tot het specifieke dossier van Bonheiden kan ik u melden dat wij op 19 november 2021 inderdaad een klacht hebben ontvangen – u hebt ernaar verwezen, mijnheer Bex – met betrekking tot het besluit van de gemeenteraad van 17 november. Deze klacht zal binnen de bevoegdheden van het bestuurlijk toezicht verder worden onderzocht en behandeld. Het dossier werd intussen opgevraagd bij de gemeente Bonheiden. U begrijpt dat ik mij daardoor nog niet kan uitspreken over de concrete situatie in Bonheiden.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ik zie dat in deze commissie de microfoon van de vraagsteller niet wordt afgezet tijdens het antwoord van de minister. Gelukkig heb ik geen bedenkingen geuit tijdens dat antwoord, maar ik zal ze nu graag maken.

Minister, u verwijst naar het antwoord van uw collega, minister Peeters. Ik heb na dat antwoord gezegd dat zowel de jurist als de liberaal in mij het bijzonder moeilijk heeft met dat antwoord. U hebt de voorwaarden opgesomd. Voor alle duidelijkheid – want ik wil dat daarover geen enkel misverstand bestaat – moet verkeersveiligheid een absolute prioriteit zijn met de inzet van camera's, zoals u dat in uw stad en collega Van Miert dat in zijn stad heeft gedaan. Daar staan wij volledig achter. We denken dat we inderdaad moeten zoeken naar manieren waarop dat kan worden uitgebreid, zodat de verkeersveiligheid nog verder kan worden versterkt.

Maar dit is geen goede uitbreiding. U hebt verwezen naar de voorwaarden in het decreet. De cruciale zin is natuurlijk dat die volledig moeten worden gefinancierd door het lokale bestuur. Professor Bestuurskunde Hooghe is in de krant bijzonder duidelijk: er kunnen minstens zware twijfels worden geuit bij het mechanisme dat bijvoorbeeld in Bonheiden, en nu ook in Bilzen, is opgezet.

Er zijn klachten, maar intussen sluiten gemeenten verder contracten af die voor een deel de lokale autonomie, die u zo belangrijk vindt, inperken. Gemeenten zullen niet meer zelf mogen beslissen waar ze bepaalde verkeersveiligheidsverbeterende maatregelen nemen. Ze zullen niet meer zelf mogen beslissen, zonder dat ze er financieel voor worden gestraft, om bepaalde wegen bijvoorbeeld een aantal dagen per jaar – voor werken maar ook voor activiteiten – verkeersvrij te maken. Toen ik minister Peeters daarover ondervroeg, hadden leden vanuit de meerderheid, zowel vanuit de N-VA als vanuit de CD&V, er ook ernstige bedenkingen bij. Die bedenkingen zijn niet gratis en maken we niet voor ons plezier.

Als we voor de goedkeuring van het decreet hadden gevraagd of de parlementsleden het een goede zaak vonden dat gemeenten hun autonomie op deze manier uitbesteden aan private bedrijven, denk ik dat er amendementen zouden zijn gekomen. Er zou discussie geweest zijn en we zouden gezegd hebben dat dit niet is wat we als parlement bedoelen. Volgens mij is de kans ook groot dat een rechter of een bestuursrechtelijk college dit ook zal vinden. Ik vind dat u een groot risico neemt, want u laat gemeenten contracten afsluiten voor bijzonder veel geld, waarvan, althans in het parlement, wordt gezegd dat ze in strijd zijn met het decreet. Ik vind dus dat u daar iets te laconiek over gaat. Ik hoop dat u dit nog nader zult bekijken.

De voorzitter: Mijnheer Van Miert, uw stad werd genoemd.

De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Dat heb ik ook gehoord, voorzitter.

Ik hou het kort, want ik zit op dezelfde lijn als mijn collega Rita Moors in de commissie bij minister Peeters.

Minister, u hebt natuurlijk gelijk. Als we de handhaving fatsoenlijk willen doen, zeker in de stedelijke agglomeraties, gaan we sowieso naar een andere oplossing moeten zoeken dan de reguliere politie. De politie is overbevraagd. Als je de 30 of 50 kilometer per uur niet handhaaft, haalt het niet veel uit om dit in te voeren in die stedelijke agglomeraties. Men zal dus een andere modus operandi moeten vinden, en dat leidt meestal tot samenwerking met een privépartner.

Ik ken de casus van Bonheiden te weinig om mij erover uit te spreken. Ik voel het persoonlijk wel aan als een probleem dat een openbaar bestuur niet meer voor 100 procent kan oordelen over de inrichting of het afsluiten van bepaalde wegen. Maar ik denk niet dat het op zich een probleem hoeft te zijn. Je kunt in de onderhandelingen

met de privépartner duidelijke afspraken maken. Ik zie dus zelf het probleem niet. Nogmaals, ik ken de casus Bonheiden niet goed, maar ik denk dat je er als openbaar bestuur goed moet op toezien dat je jezelf niet laat inperken als het gaat over bevoegdheden over het openbaar domein of de openbare weg. Daar alleen zie ik een probleem.

Als we willen handhaven, moeten we zeker kijken naar verbintenissen met privépartners. Ik denk niet dat de politie nog bij machte is om al die taken die haar nu worden toebedeeld, zonder een gigantisch grote aanwerving van personeel, tot een goed einde te brengen.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): De invoering van het decreet vorig jaar had zijn redenen. Minister Somers en collega Van Miert hebben dat goed geschetst: het gaat over het garanderen van de verkeersveiligheid binnen zone 30 en zone 50.

Trajectcontroles installeren, is en blijft een complex gegeven. Het is dan ook normaal dat private partners voor de uitvoering en de installatie aanwezig zijn. Wat voor ons belangrijk is, is dat gemeenten te allen tijde de sleutels in handen houden om de verkeersveiligheid van de inwoners te garanderen. Het is gemeentelijke autonomie die niet alleen nodig is voor de goede werking en voor een goed mobiliteitsbeleid, het is ook grondwettelijk gewaarborgd. Het betekent dan ook dat een private speler niet kan bepalen op welke manier een straat verkeersveiliger wordt ingericht. Het is het lokaal bestuur dat bepaalt, in alle onafhankelijkheid, hoe een fietser of een wandelaar veilig door het dorp kan gaan.

Trajectcontroles zijn dus een complex project, maar er zijn ook goede manieren om dat in handen van de lokale besturen te houden. Collega Brouns heeft er in de commissie Mobiliteit ook al op gewezen. Je kunt met de politiezones een samenwerking garanderen zodat het in hoofdzaak in handen van het lokale bestuur blijft.

Minister, misschien is het een idee om samen met minister Peeters de lokale besturen eens te wijzen op welke manier ze die trajectcontroles kunnen installeren.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, ik wil me een beetje afzetten tegen de tussenkomst van collega Bex.

We zijn allemaal voor verkeersveiligheid. We zijn ook voor verkeersleefbare steden en gemeenten. We geloven zelfs – ik ook – in het nut van zone 30, maar we weten allemaal dat we zo'n zone 30 – en eigenlijk elke snelheidslimiet – enkel kunnen doen respecteren als je ook durft te handhaven.

De collega's hebben het al gezegd: de politie wordt al veel bevraagd en het is bovendien niet evident om het enkel door de politie te laten doen. Ik denk dat het een goede zaak is dat we met het decreet de mogelijkheid hebben gegeven om het ook via GAS-boetes te doen. Waarom? Over trajectcontroles wordt meer en meer gezegd dat het een goede manier is om te handhaven, beter dan de klassieke flitspalen. Meer en meer gemeenten springen dan ook op de trein van trajectcontroles. Onder meer door mijn impuls, was mijn gemeente een van de eerste die op gemeentewegen trajectcontroles heeft ingevoerd. Het kost wel handenvol geld: het zetten van de palen, het ijkken van die bepalen is ongelooflijk duur. Door een GAS-boete te geven, zorgen we wel dat de inkomsten terugvloeien naar de gemeenten, waardoor ze voor een deel worden 'beloond' voor de inspanningen die ze doen. Maar als gemeenten nog andere manieren proberen te vinden om het betaalbaar te houden voor de belastingbetaler en erin slagen om de handhaving omhoog te krikken, dan moeten we daar ruimte voor laten.

Ik spreek me ook niet uit over Bonheiden. Ik ben het eens met collega Warnez en collega Van Miert dat men als overheid moet zorgen om de verkeerssituatie en de inrichting in handen te houden en niet uit te besteden. Dat lijkt me evident. Ik weet niet of dat in Bonheiden het geval is. Ik lees er van alles over, maar ik heb toch het gevoel dat de situatie op het terrein anders is dan wat sommigen van de oppositie schetsen.

Wat vooral belangrijk is, is dat we gemeenten ruimte geven om trajectcontroles betaalbaar te houden. Ik ga er niet mee akkoord om het maar meteen af te schieten. Ik denk dat er, met de nodige garanties, een manier is om te zorgen voor verkeersveiliger steden en gemeenten.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik wil even inpikken op het laatste wat collega Ongena zegt. Hij zegt terecht 'met een aantal garanties'. We hebben zelf onderhandeld, ook met TaaS, en het staat zwart op wit in de voorstellen van contracten dat men binnen die trajectcontrole geen andere snelheidsremmende maatregelen mag nemen. Dat staat er zwart op wit, en het is toch een enorme beperking.

Maar ik zou het vooral positief willen benaderen. Het is inderdaad een heel belangrijke mogelijkheid die we in Vlaanderen hebben gecreëerd voor de lokale besturen, om effectief iets te doen aan de handhaving van de zones 30 en 50. En dat kan op een betaalbare wijze, als je het ook zelf organiseert. En daar, minister, kom ik u tegemoet: als je wat schaal hebt binnen een samenwerkingsverband, binnen een politiezone, waarin bijvoorbeeld een grote stad aanwezig is – in ons voorbeeld is dat Genk –, dan betaal je met die boete een aantal personeelsleden binnen het GAS-kader om de hele administratieve afhandeling te doen. Wij hebben natuurlijk wel de kostprijs van TaaS vergeleken met de kostprijs wanneer we het zelf organiseren. We hebben vastgesteld dat het gaat over factor drie. Dat is toch aanzienlijk. Het staat hen natuurlijk vrij om een contract op te maken volgens hun eigen financieel model, wat de kostprijs betreft. Maar als je het zelf organiseert, kun je dat op termijn op een goedkopere manier organiseren dan wanneer je dat uitbesteedt.

Ik wil dan ook pleiten voor samenwerkingsmodellen binnen de politiezones, met de steden en gemeenten die daarin zitten, om dat samen te organiseren op een betaalbare wijze. Zo houd je het verkeersveiligheidsbeleid in eigen hand.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank de vele interveniënten om hun inzichten te uiten over een heel boeiend en geen gemakkelijk dossier.

Eerst en vooral kan ik de positieve geluiden alleen maar bijtreden. Het is een belangrijk instrument om de verkeersveiligheid te garanderen. Ik ben het eens met collega Ongena dat trajectcontrole eigenlijk een heel fair systeem is, fairder dan de flitscontroles die we anders zien, die onverwacht op een bepaalde weg komen, op een bepaald moment. Bij een trajectcontrole heb je 24 uur op 24, 7 dagen op 7 controle. Het wordt ook aangegeven, aangekondigd. Iedereen weet dus: als ik door die straat rijd, dan word ik gecontroleerd op mijn snelheid – iedereen, altijd, op elk moment. Dat is ongelooflijk fair en eerlijk.

Ik geef mijn eigen ervaring in Mechelen mee. Wij hebben op dit moment het hoogste aantal trajectcontroles van Vlaanderen per honderd of duizend inwoners. We hebben er op dit moment al meer dan twintig, op alle invalswegen van de stad, en we willen er nog veel bij plaatsen. Waarom? Wij willen er zo veel dat mensen niet meer kunnen onthouden waar er trajectcontrole is en waar niet, waardoor hun gedrag ten gronde verandert. Ze weten dan dat ze, als ze in de stad zijn, op snelheid worden gecontroleerd. Uit gemakzucht, omdat ze, als ze van kwade wil zijn,

niet meer kunnen onthouden waar ze te rap mogen rijden en waar niet meer, houden ze zich dan aan de regels.

Er is nog iets dat heel correct is aan die trajectcontrole. Iedereen zal wel eens een keer over een klein stuk wat te snel rijden. Maar zo'n trajectcontrole corrigeert dat ook. Je snelheid wordt gemeten over een bepaalde afstand, minstens enkele honderden meters. Het is dus niet omdat je even wat te snel hebt gereden dat je al geverbaliseerd bent. Je wordt op een correcte manier gecontroleerd. Het is dan ook een belangrijk instrument.

Ik verzet mij niet principieel tegen uitbesteden, omdat het niet meer dan normaal is dat een gemeente, zeker een kleinere gemeente, misschien ondersteuning gaat zoeken. Het kan, zoals de heer Brouns zegt, in een collectief verband, met andere steden samen: een grote stad die trekker is, een politiezone waarin gemeenten samenwerken, een regio waarin men het regionaal wil aanpakken. Dat is allemaal denkbaar. Men kan ook kijken naar een private partner. Wat daarbij fundamenteel en belangrijk is, is dat de autonomie van de lokale gemeente niet dusdanig wordt aangetast dat ze niet meer de vrijheid heeft om op een correcte en goede manier, een autonome manier, in te staan voor het beheer van haar eigen openbaar domein. Dat is natuurlijk maatwerk en hangt van casus tot casus af.

Daarom zal ik nu geen uitspraken doen over Bonheiden. Er is, mijnheer Bex, een klacht ingediend bij toezicht. Die klacht, dat weet u, is tegensprekelijk. Ik moet daar op een objectieve en neutrale manier over kunnen oordelen. Ik kan en wil geen voorafnames doen op wat mijn oordeel daarover is. Ik wil alle argumenten goed bekijken. Misschien zal die casus een interessante casus zijn om daarin een positie in te nemen. Dat zal misschien een positie zijn die impact zal hebben op andere gemeenten die ter zake kiezen om met een private partner in een welbepaalde vorm samen te werken. Want het zal een casus zijn die dat specifieke contract dat in Bonheiden is afgesloten zal evalueren en bekijken of dat al dan niet spoort met onze regelgeving.

Ik zal dat dossier natuurlijk niet laten liggen, ik zal de termijn respecteren. Op basis van die uitspraak kan er misschien ook wel helderder worden gecommuniceerd naar de andere gemeenten over wat ik als minister van Binnenlands Bestuur naar aanleiding van een klacht ter zake vind en wat de positie is. Zo kan het volledige dossier op een correcte manier worden behandeld, tegensprekelijk, zoals het hoort.

Ik wil nog één ding toevoegen. We weten van elkaar dat we over de grenzen van meerderheid en oppositie heen niet ter discussie stellen dat er meer controle moet zijn, dat trajectcontrole een goede zaak is en dat die GAS-boetes ons kunnen helpen om het aantal controles op te drijven. Dat we elkaar daarin vinden, vind ik al een heel belangrijk platform om op te werken. De specifieke vraag die hier wordt gesteld, zal hopelijk op basis van dat tegensprekelijk onderzoek van die klacht wat meer duidelijkheid geven.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ik dank de collega's en de minister voor hun bijdrage aan de discussie.

Gegeven het decreet dat er is, zijn wij geen tegenstander van samenwerking met de private sector om dat op een goede manier vorm te geven. Als ik het goed begrijp, is dat bijvoorbeeld in de gemeente van collega Warnez onder andere gebeurd met een licentieovereenkomst rond software. Ik heb daar helemaal geen probleem mee.

Maar wat zich hier voordoet, is eigenlijk het omkeren van de redenering. Wat hebben we willen doen met dat decreet? We wilden gemeentes zelf laten investeren in

verkeersveiligheid. En in plaats van dat de opbrengsten daarvan naar andere overheden zou gaan, hebben we ervoor gezorgd dat ze zelf die opbrengst kunnen houden. We hebben nooit gezegd dat het een positieve businesscase moet zijn voor die gemeenten, waarvan ze ook nog een positief saldo overhouden op hun begroting. Als je de theorie van minister Somers volgt, dan zullen mensen steeds minder verkeersovertredingen begaan en dan is dat alleen maar een rendabele investering omdat je op andere vlakken wint, maar niet omdat je veel boetes uitschrijft.

Wat is het probleem van zo'n firma die zulke palen gaat zetten en daar wél een positieve businesscase uit moet halen? Dat is dat zij er wél alle baat bij heeft om dergelijke dingen – collega Brouns heeft ernaar verwezen in het contract dat hij onder ogen heeft gekregen – in een contract op te nemen. Daar zit een fout. Dat moeten we verduidelijken in het decreet dat we hier hebben goedgekeurd. Ik zal een voorstel proberen uit te werken. Ik weet dat onder andere collega Warnez op dat vlak veel deskundiger is dan ikzelf. Ik zal, de woorden van de minister indachtig, ook de hand uitsteken naar de meerderheid om te bekijken hoe we dat decreet duidelijker kunnen maken, zodat gemeenten geen contracten zullen afsluiten waarvan we over een tijdje moeten zeggen dat we die niet hebben gewild en dat contractbreuk moet worden gepleegd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de voorafgaande openbaarheid van ontwerpbesluiten van bestuursorganen – 747 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Als we burgers bij het beleid, ook het lokale beleid, willen betrekken, is het belangrijk dat we hun inzage geven in de bestuursdocumenten. Men zegt soms dat inspraak zonder inzicht leidt tot uitspraak zonder uitzicht. Dat geldt ook voor de besluitvorming van onze lokale besturen zelf. Het is belangrijk om burgers inzage te geven in de beslissingen die bestuursorganen van plan zijn om te nemen.

Gent, Antwerpen, Hasselt en Leuven maken hun ontwerpbesluiten vooraf aan de gemeenteraad openbaar. Op die manier weten burgers welke mogelijke beslissingen eraan komen. Andere steden en gemeenten doen dat niet. Dat is vrij normaal, want er bestaat in Vlaanderen geen decretale verplichting om ontwerpbesluiten voorafgaand aan een bestuursorgaan bekend te maken.

Doordat die ontwerpbesluiten niet systematisch openbaar worden gemaakt, moet een inwoner in de meeste gevallen zelf om de ontwerpbesluiten vragen. Op basis van artikel 22 van het decreet Lokaal Bestuur en het Bestuursdecreet kan een inwoner de openbaarheid vragen van een bestuursdocument. Je moet dat zien in de volgende tijdslijn: acht dagen voor de gemeenteraadszitting worden de agendapunten openbaar gemaakt, dan weet een inwoner wat er aan bod zal komen op die gemeenteraad en of hij of zij om de openbaarheid kan verzoeken. Daarna heeft de gemeente twintig dagen tijd, volgens de huidige decreetgeving, om daarop te antwoorden, dus tot na de gemeenteraad zelf. Natuurlijk kunnen we vertrouwen op de goodwill en het verantwoordelijkheidsgevoel van de gemeenten, maar de vraag is natuurlijk of dat overal voldoende is. In het antwoord op mijn schriftelijke vraag begin dit jaar gaf u alvast aan geen problemen uit de praktijk te kennen.

Een recent onderzoek van Apache leert ons dat die problemen er in elk geval zijn in Franstalig België. Slechts 13 procent van de Franstalige lokale besturen publiceert zijn ontwerpbesluiten vooraf en 73 procent weigert de openbaarmaking achteraf. Een aantal vragen van burgers die ik zelf heb ontvangen, geven aan dat er ook in Vlaanderen dergelijke problemen bestaan.

In het Waals Parlement is recent een voorstel van decreet ingediend betreffende de actieve openbaarheid van lokale besturen. Momenteel spreekt de Raad van State zich daarover uit in een advies. Met dit decreet wil Wallonië inzetten op een systematische, elektronische toegang van ontwerpbesluiten en hun toelichtingen om de transparantie, de lokale democratie en de actieve openbaarheid in lokale besturen te laten toenemen. Dit voorstel vereist dat lokale besturen hun ontwerpbesluiten en bijhorende toelichtingen vijf dagen voor de zitting openbaar maken op hun website.

Ik geloof oprecht dat die actieve openbaarheid en een geïnformeerde burger de sleutel kunnen zijn voor de lokale democratie. Net om die reden moet Vlaanderen openbaarheid systematisch waarborgen, zodat burgers de stukken daadwerkelijk kunnen inkijken voor de zitting plaatsvindt en zonder dat ze afhankelijk zijn van de behulpzaamheid van de gemeenten. Dit kan ook leiden tot een groter draagvlak voor beleidsbeslissingen, wat het vertrouwen in de lokale besturen kan versterken.

Minister, acht u het zinvol om hierover, na de vaststellingen in Wallonië, ook in Vlaanderen onderzoek te doen? Acht u een dergelijke garantie waarbij ontwerpbesluiten van de gemeenteraad of andere bestuursorganen vooraf naar de burger worden ontsloten, naar voorbeeld van Wallonië, ook zinvol voor de Vlaamse lokale besturen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Warnez, ik dank u voor uw vraag.

Toegang tot overheidsinformatie is een belangrijk burgerrecht. Het is zelfs grondwettelijk verankerd. Ik vind het persoonlijk ook zeker nuttig dat burgers ontwerpbesluiten kunnen inkijken voor aanvang van de gemeenteraad.

Ik heb kennisgenomen van het voorstel van decreet dat op 20 oktober 2021 in het Waals Parlement werd ingediend en van het artikel in Le Soir over dit voorstel. Momenteel ligt dit decreet bij een aantal instanties voor advies.

Om concreet te antwoorden op uw vragen, verwijs ik in eerste instantie naar mijn antwoord op uw eerdere schriftelijke vraag van 21 januari 2021: ik heb op dit moment geen weet van problemen in de Vlaamse bestuurspraktijk hieromtrent.

De bepalingen van het Bestuursdecreet en het decreet over het lokaal bestuur bieden mijns inziens voldoende waarborgen opdat burgers ontwerpbesluiten kunnen inkijken wanneer zij dat wensen.

Gemeenten kunnen uiteraard wel verder gaan in hun actieve openbaarheid dan wat strikt wettelijk is voorgeschreven. Conform hun lokale autonomie kunnen ze dit nader regelen in hun huishoudelijke reglementen. We zien dat een aantal grotere steden en gemeenten die sowieso vooruit zijn op het vlak van digitalisering en digitale communicatie, daarin al verder zijn gegaan en ook ontwerpbesluiten die voor openbaarmaking vatbaar zijn, actief openbaar maken, voorafgaand aan de gemeenteraad. In Leuven en Gent is dit bijvoorbeeld het geval, maar ook in mijn eigen stad, Mechelen, doen we dit.

Dit is een goede evolutie, waar ik zeker achter sta. Ik heb vertrouwen in het verantwoordelijkheidsgevoel van de lokale besturen bij de toepassing van de bepalingen van het Bestuursdecreet. Een decretale verplichting tot het openbaar maken van

ontwerpbesluiten en de daarbij horende toelichting is daarom op dit ogenblik volgens mij niet aan de orde.

Voorlopig blijf ik bij mijn besluit dat er geen probleem is in Vlaanderen, dat de actieve en passieve openbaarheid zoals momenteel wettelijk geregeld, voldoende tegemoetkomen aan de verzuchtingen van de burgers op dat vlak. Ik houd de optie wel open en kijk met belangstelling uit naar het verdere verloop van het decretaal initiatief dat de leden van het Waals Parlement hebben genomen en naar het debat dat daarover nog zal volgen in dat parlement.

U vraagt of ik het zinvol acht daar onderzoek naar te doen. Zoals u weet, heb ik een groep parlementsleden, over de partijgrenzen heen, uitgenodigd om concrete voorstellen ter versterking van de gemeenteraad uit te werken. Wat tijdens deze werkgroep ook aan bod zal komen, is de toegankelijkheid tot gemeentelijke documenten. We zullen dit aspect dus ook onder de loep nemen en bediscussiëren, niet enkel vanuit het standpunt van gemeenteraadsleden, maar ook vanuit dat van burgers.

Het liefst worden burgers ook al vroeger betrokken in de besluitvorming dan op het moment waarop het ontwerpbesluit wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Burgerbetrokkenheid is zeer belangrijk, en dat is ook de reden waarom ik in het Labo lokale burgerparticipatie daarover initiatieven wil ontwikkelen.

Dat waren enkele elementen van antwoord. Eerst en vooral moeten we geïnteresseerd kijken naar wat er in Wallonië gebeurt. Er is op dit moment een evolutie gaande in Vlaanderen. We moeten die met een open geest bekijken en opvolgen in de werkgroep die we hebben opgericht, we moeten luisteren en nagaan of er extra zaken moeten gebeuren. We moeten vooral ook voor ogen houden dat burgerparticipatie vroeger begint dan het moment waarop een ontwerp van besluit wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. We hebben het Labo lokale burgerparticipatie om ons daarbij te helpen.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Dank u wel, minister. Ik denk dat het altijd goed is om te leren van de burens in het zuiden van ons land. Ik zie collega Van Miert lachen.

Ik kijk ook uit naar de werkgroep die tot stand komt en naar het Labo lokale burgerparticipatie. Ik hoop dat dat een element is dat daarin meegenomen wordt. Misschien kunt u intussen de lokale besturen erop wijzen dat die mogelijkheid – en geen verplichting – er is.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Voorzitter, ik heb het artikel ook doorgenomen. Gelukkig stonden we in Vlaanderen op dat gebied al iets verder dan Wallonië. We kunnen niet op alle gebieden van Wallonië leren, mijnheer Warnez, daarom moest ik even lachen.

Minister, ik volg u in uw antwoord. U hebt al meermaals gezegd dat er hier eigenlijk weinig tot geen klachten of problemen zijn. We moeten er dus ook niet meer van maken dan het is. Ik denk dat de meeste gemeenten en steden dat al op een goede manier doen. Zo wordt bij ons alles eerst in een commissie naar voren gebracht, waarin de burgers zich vrij kunnen aansluiten en vrij vragen kunnen stellen. Wij zijn ook vertegenwoordigers van het volk. Als burgers dossiers willen inzien, moeten wij hun dat mogelijk maken. Daarvoor zijn wij verkozen in die gemeenteraad. Ik ben helemaal voor burgerparticipatie. Ik denk ook dat we binnen dat labo waarover u het had, nog een aantal goede dingen kunnen doen op het vlak van openheid en duidelijkheid voor de burgers. Er zijn nog een aantal stappen te zetten. Maar langs de andere kant blijf ik er altijd over waken dat we ons democratisch systeem in stand houden. Wij worden verkozen door die burgers. Zij hebben voor iemand

gekozen. Het is normaal dat, als zij dossiers willen inzien, daarover willen praten, er informatie over willen, zij zich tot hun politieke vertegenwoordigers wenden. Daarvoor bestaat de gemeenteraad met de gemeenteraadsleden.

Ik rond af, voorzitter. Ik denk niet dat we het probleem groter moeten maken dan het is, maar dat we wel binnen dat Labo lokale burgerparticipatie moeten bekijken hoe we nog beter gelinkt kunnen notuleren. We hebben het daar al eens over gehad. We moeten verder werken aan dat platform waarop besluiten gemakkelijker en opener te vinden zijn voor de burger.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik ben van nature geneigd om te zeggen: we gaan die mogelijkheid nog eens onder de aandacht brengen van de verschillende lokale besturen. Maar ik stel voor, mijnheer Warnez, dat we eerst het pakket van maatregelen die we hopelijk in die werkgroep kunnen samenbrengen, in ogenschouw nemen. Dan kunnen we bekijken of er daarna een communicatie moet volgen. Ik zou liever even wachten wat die werkgroep oplevert. Op basis daarvan kunnen we bekijken of er nog een extra communicatie nodig is. Maar ik houd dat zeker in het achterhoofd.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik heb daar alle begrip voor, minister.

Collega Van Miert, ik geloof persoonlijk ook heel sterk in de representatieve democratie. Ik geloof ook dat er een reden is waarom mensen voor een bepaald gemeenteraadslid kiezen. Ik denk wel dat het voorafgaandelijk bekendmaken van die besluiten net het contact van de burger met een gemeenteraadslid kan versterken. Want het gemeenteraadslid beslist daar later over. Als de burger op voorhand weet waarover dat gemeenteraadslid zal beslissen, is er op zijn minst al iets om over te spreken. Vandaag is er dikwijls niets, behalve de titel van het agendapunt. Daarom geloof ik in dit systeem.

Ik dank u voor uw antwoord, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de organisatie van studieruimten door lokale besturen tijdens de coronapandemie – 845 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, u weet dat de studieruimten mij na aan het hart liggen, omdat ik er echt in geloof dat studenten een veilige plaats moeten hebben om te studeren en omdat niet iedereen dat thuis heeft. Daarom heb ik al een paar keer opgeroepen om dit mogelijk te maken in deze coronacrisis. U hebt dan ook, samen met minister Weyts en minister Dalle, op 3 december 2020 een omzendbrief verstuurd om de mogelijkheid te creëren voor de lokale besturen om stille studieruimtes veilig te organiseren. Daarin zitten een aantal voorwaarden vervat.

Het aantal coronabesmettingen heeft ondertussen een hoge vlucht genomen. Er werden opnieuw strengere maatregelen uitgevaardigd. De blokperiode komt er nu aan en studenten moeten weer goed en veilig kunnen studeren. Daarom heb ik

vorige week een vraag ingediend om dit opnieuw mogelijk te maken. U bent daar al op ingegaan, wat ik heel fijn vind.

Ik stel toch nog even mijn vragen, minister.

Blijft de omzendbrief van 3 december 2020 omtrent de leerplekken en de gedeelde infrastructuur nog van toepassing?

Blijven dezelfde voorwaarden van toepassing of dient u bijsturingen te doen, gezien de gewijzigde virologische situatie? Zo ja, welke aanpassingen zijn nodig en wat zullen hiervan de gevolgen zijn?

Kunt u communiceren naar de lokale besturen om hen te informeren dat de mogelijkheid om studieruimten te organiseren behouden blijft, zodat studenten de nodige kansen krijgen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Warnez, uw vraag blijft inderdaad relevant en belangrijk. December en januari zijn traditioneel belangrijke maanden voor scholieren en studenten. De coronaperiode is extra stressvol. Sommigen hebben inderdaad niet de nodige faciliteiten om thuis te studeren. Een deel van de oplossing bestaat uit veilige en stille studeerplekken.

Het inrichten van studieruimtes door lokale besturen is hier ook naar aanleiding van de vorige examenperiodes besproken, meer bepaald in de commissievergaderingen van 2 juni 2020, 1 december 2020 en 30 maart 2021. We hebben daarover al verschillende keren van gedachten gewisseld.

De omzendbrief betreffende onder andere de organisatie van stille studeerplekken in tijden van COVID-19 kent geen einddatum en is dus nog steeds van toepassing. De huidige situatie is in zekere zin vergelijkbaar met de periode van december vorig jaar, toen de omzendbrief is uitgevaardigd. We werden toen ook geconfronteerd met een toestand van verhoogde alertheid. Het is uiteraard belangrijk om steeds te kijken naar de actuele situatie. De omzendbrief is getoetst aan het recente wettelijke kader en de nu geldende maatregelen, en doorstaat die toets. Er zijn dus geen bijsturingen nodig.

Of en hoe gemeenten stille studeerplekken organiseren, behoort tot de lokale autonomie. Er staan hiervoor tips en aanbevelingen op de website van Bataljong. Ik heb er alle vertrouwen in dat lokale besturen nu opnieuw hun verantwoordelijkheid zullen nemen. Ik merk trouwens – samen met u, waarschijnlijk – dat veel besturen maar ook onderwijsinstellingen nu al aan de slag zijn om op basis van de omzendbrief veilige studeerplekken te voorzien.

Concluderend: de omzendbrief blijft van toepassing. De lokale besturen werden daarover al geïnformeerd, het laatst via de CCVO-nieuwsbrief (Coördinatie- en Crisiscentrum van de Vlaamse overheid) van 1 april 2021, en hebben die omzendbrief correct toegepast. Maar het lijkt inderdaad opportuun om de lokale besturen nogmaals te wijzen op de mogelijkheden en de voorwaarden om stille studeerplekken te organiseren. Ik heb dan ook, in samenspraak met u, mijnheer Warnez, het CCVO de opdracht gegeven om deze boodschap zo snel mogelijk aan de lokale besturen te bezorgen. Dat is normaal al gisterenavond gebeurd. Ik wil u daarom danken voor deze terechte en nuttige vraag.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, ik wil u danken voor de fijne samenwerking en de lokale besturen oproepen om die studieplekken ook te organiseren.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ook namens de N-VA-fractie en de heer Daniëls, die deze materie op de voet opvolgt, wil ik zeggen dat wij deze oproep alleen maar kunnen onderschrijven. Het is aan de lokale besturen om de noodwendigheden ter plaatse na te gaan en gepast te handelen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank u voor uw constructieve tussenkomst, mijnheer Van Dijck. Ik dank de heer Warnez nogmaals voor zijn vraagstelling en initiatief.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.